

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

MŰSORFÜZET

1994. MÁJUS-JÚNIUS

Hágó Kupa

Barlangi ügyességi, technikai verseny

Ajánljuk ezt a versenyt *Dr. Kessler Hubert* emlékének

A *Hágó SC* és az *FTSK Barlangkutató Csoport* szervezésében első alkalommal kerül megrendezésre a Hágó Kupa.

A verseny helye: Mátyás-hegyi-barlang

ideje: 1994. május 14-15.

feladatai: kötéltechnika, húzórendszer-kiépítés, társmentés, kitbag szállítás, falmászás, (k)úszás

nevezés: 14-én 7,30-ig, kezdés 8,00-kor

Részleteket már az előző számokban közöltünk, egyéb információkkal a rendezők szolgálnak a 138-98-06, ill. 138-90-33 telefonszámon.

Szükséges felszerelés a három fős csapatok részére: teljes egyéni felszerelés és 1 db transzportzsák (pl. classic bag).

A verseny díjai:

I. díj	20.000 Ft
II. díj	15.000 Ft
III. díj	10.000 Ft
IV. díj	5.000 Ft
V. díj	4.000 Ft
VI. díj	3.000 Ft
A legjobb női csapat díja	6.000 Ft

A díjak vásárlási utalványban értendők, melyek a Tengerszem Sport Bolt áruészletéből vásárolhatók le a helyszínen, illetve a Budapest, Krisztina tér 8. sz. alatti boltban.

A versenyre a nevezési díj csapatonként 400 Ft.

Vasárnap, azaz 15-én egyéni technikai versenyt rendezünk a Pál-völgyi kőfejtőben. Nevezési díj 100 Ft/fő.

Díjak:	
I.	6.000 Ft
II.	5.000 Ft
III.	4.000 Ft
IV.	3.000 Ft
V.	2.000 Ft
VI.	1.000 Ft

női versenyzők díjai:

I.	3.000 Ft
II.	2.000 Ft
III.	1.000 Ft

A díjak szintén vásárlási utalványban értendők.

A verseny tisztaságát három tagú bizottság ellenőrzi, elnöke: dr. Dénes György.

Egyéb programok a rendezvény ideje alatt:

- játékok a felszínen,
- film- és diavetítések,
- mászó ovi,
- élménybeszámolók,
- filmtudósítás a verseny eseményeiről.

Táborozási lehetőség és a programok kezdete már 13-án, pénteken délutántól lesz a Pál-völgyi kőfejtőben. A kőfejtőbe gépkocsival behajtani tilos, parkolás csak a parkolóban, őrzésről még próbálunk gondoskodni.

A rendezvény ideje alatt a Tengerszem Sport Bolt árengedményes vásárt tart a helyszínen.

A verseny támogatói:

*Hágó 83 Kft.
Tengerszem Sport Bolt
Agro-pel Kft.
Vakond Barlangkutató Csoport
Rézmlhely Kft.
Szabó és Tsa. Kft.
MKBT
Magyar Barlangi Mentőszolgálat*

Kérjük, hogy a rendezvény ideje alatt fokozottan ügyeljenek a környezet védelmére. A területet szigorú feltételek mellett, anyagi felelősség-vállalással adta bérbe a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság. Reméljük, máskor is fogunk még itt barlangász rendezvényeket tartani!

Várunk minden érdeklődőt, nem csak a versenyzőket!

*A rendezők:
Horváth Richárd, Simon Béla, Zsólyomi Zsolt*

A Bükk-vidék vízkészlet-védelméért

(Önkormányzatok érdekeltsége a vízkészletvédelemben)
1994. május 27-28.

A Miskolci Egyetem Hidrogeológiai - Mérnökgeológiai Tanszéke, Miskolci megyei város Környezet- és Természetvédelmi Bizottsága külső támogatók (köztük a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat) bevonásával információbővítő tudományos konferenciát szervez a "A Bükk vidék vízkészletvédelméért - önkormányzatok érdekeltsége a vízkészletvédelemben" címmel.

A rendezvény célja a Bükk vidék vízkészletvédelmi helyzetének, teendőinek, céljainak, lehetőségeinek bemutatása szóban és írásban, gyakorlati szempontokat figyelembe véve.

A rendezvény helye: Miskolc, Miskolci Egyetem, A/1. ép. V. előadó, mfsz. 2.

A rendezvény programja:

1994. május 27.

9 óra 30 perc: A rendezők és a védnökök üdvözlése

10 óra: szakelőadások:

dr. Lénárt László (Miskolci Egyetem): Vízmozgások a Bükk vidéken

Uray Zsolt (Északmagyarországi Vízügyi Igazgatóság): Hidrogeológiai védőidomok a Bükkben

Orbán József (Miskolci Vízművek, Fürdők és Csatornázási Vállalat): A vízellátás és csatornázás helyzete a Bükk vidéken

Hojdákne Kovács Eleonóra (Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség): Vízzennyezések és következményeik a Bükk vidéken

Szünet (kávé, frissítő)

11 óra 45 perc: a szakelőadások folytatása

Hoitsy György (Garadnai Pisztrángtelep): A vízi élővilág helyzete a Bükk vidéken a vízkivételek és a vízzennyezések hatására

dr. Szabó Imre (Miskolci Egyetem): Hulladéklerakási lehetőségek a Bükk vidéken

Almássy Endre (Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium): A Bükk vidék vízkészletvédelme érdekében teendő legfontosabb lépések és lehetőségek

dr. Harmathy Károly (Országos Vízügyi Felügyelőség): A Bükk vidék vízkészletvédelmének jogi lehetőségei

13 óra 30 perc: kötetlen megbeszélés, tapasztalatcsere (szendvics, üdítő, kávé)

Május 28.

10 óra 15 perc

A répáshutai szennyvíztisztító megtekintése. Találkozás Répáshután, a Vadász Bisztró előtt 10 órakor. (Üzemeltetői szakvezetés.) Igények szerint indítunk kocsit az egyetemről.

A konferenciára tervezett kiadványban az előadásokat megjelentetjük, valamint a rendezők referencia-munkáiról közlünk tájékoztatót.

A konferencia részvételi díja 500 (Ötszáz) Ft, mely a szervezési költségeket, a kiadványkötetet és a tanulmányúton való részvétel lehetőségét foglalja magába. A részvételi díj a helyszínen fizethető, avagy az egyetem egyszámlájára (MNB 279-90142-6679), azon belül 4940049, Bükk-régió) átutalható.

Az önkormányzatok 1-1 tagjának a részvétel ingyenes.

Levelezési cím: dr. Lénárt László, Miskolci Egyetem, Hidrogeológiai -
Mérnökgeológiai Tanszék, 3515 Miskolc-Egyetemváros (Tel.: 46-365-111/17-26, Fax: 46-
362-972)

Rendező Bizottság

XXXVIII. BARLANGNAP

Vértestolna, 1994. június 24-26.

Az ez évi vándorgyűlést június 24., 25., 26-án a *Tatabányai Barlangkutató Egyesület* rendezi a *MAFC* barlangkutatóinak segítségével a Gerecse hegységben, Vértestolnán.

A tábor az Öreg-Kovács-hegy tővében, a Petőfi utca végén június 23-án délutántól kezdhető fel.

A vándorgyűlés ideje alatt túralehetőséget biztosítunk a Keselő-hegyi 1,11., a Lengyel-, a Vértes László-, a Döbbenet-, a Kullancsos-, a Megalodus- és a Pisznice-barlangokba.

Megrendezésre kerül a Marcel Loubens Kupáért kiírt verseny is. Ide 3 fős csapatok jelentkezését várjuk. A nevezés 24-én este 10 óráig vagy előzőleg levélben egyesületünk címén lehetséges.

Általános tudnivalók: a vándorgyűlésen a regisztrációs díj előreláthatóan (max.) 300 Ft lesz. Ezen összegért a résztvevők igénybe vehetik a barlangokhoz szállító közlekedési eszközöket, egyszeri meleg étkezésre jogosultak (tányért, kanalat mindenki hozzon!), ill. a vándorgyűlés kiadványát is kézhez kapják.

A kiadványhoz - a tavalyihoz hasonlóan - ez évben is várjuk az elmúlt évek tudományos és feltáró kutatási eredményeit összefoglaló színvonalas írásokat, valamint minden csoporttól várunk egy kb. fél oldalnyi terjedelmű, az előző év munkáját bemutató beszámolót. Az anyagok beküldési határideje: 1994. május 31., a Társulat címére: 1027 Budapest, Fő utca 68.

Mint azt már a Műsorfüzet előző számában közöltük a Barlangnap ideje alatt 1994. június 24-én, pénteken 12-20 óra között barlangi kutatásvezetői továbbképzést tartunk. A továbbképzés színhelye Vértestolnán, a Művelődési Házban lesz. A továbbképző napon minden kutatásvezető részt vehet. Azoknak, akiknek az igazolványa 1993/94-ben lejárt (ha igazolványát érvényesíteni akarja) kötelező.

A táborhely megközelítése busszal:

Tata autóbusz végállomásról: 5,40, 6,30, 8,00, 9,00, 11,35, 13,10, 17,10, 19,45, 20 órakor.

Tatabánya-alsó vasútállomásról: 6,10, 6,50, 11,55, 14,55, 16,40, 17,40 Tarjánban átszállással.

Figyelem! A tábor autóval is megközelíthető, de az autók és egyéb gépjárművek elhelyezése csak korlátozott számban, a Vértestolnán menetrendszerint közlekedő tehéncsordák közlekedési útvonalán oldható meg.

Mindenkit szeretettel várunk:

Polacsek Zsolt
2800 Tatabánya, Gál István ltp. 518.
Telefon: 34/311-409

LYCHNIS BARLANGÁSZ TALÁLKOZÓ,

Kapolcs, 1994. július 15-17.

Szeretettel meghívjuk valamennyi kutatótársunkat és családtagjaikat, ismerőseiket, valamint mindazokat, akik szeretnék többet megtudni a hazai vulkanikus barlangokról, azok kutatásáról és vágnak egy jó hangulatú, bensőséges találkozóra. A találkozó jelképe a *Lychnis coronaria* (bársonyos kakukkszegfű), mely a vulkanikus felszínek gyönyörű virágú, védett növénye, ógörög eredetű neve, a *Lychnis* lámpást jelent.

Szervezi: az *MKBT Vulkanoszeleológiai Kollektívája*

Rendezők: *Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat*
Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet
Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság

Célja: előadások és kirándulások (valamint terveink szerint egy ismeretterjesztő füzet) által bemutatni a vulkanikus kőzetekben keletkezett barlangokat és egy pszeudokarsztos jelenségeket.

Indoka: 10 éve tevékenykedik az *MKBT Vulkanoszeleológiai Kollektívája*

Elszállásolás: alkalmi sáttortábor saját felszereléssel a kapolcsi Magtár Nyomda udvarán, a Kapolcsi Vendégház Egylet (tel: 06-87-337-029) által kínált magánházaknál, vagy az Anna Malom Panzióban (tel: 06-87-335-058)

Étkezés: egyénileg

Túrákhoz javasolt felszerelés: könnyű barlangi ruha, sisak, lámpa (az 50 m-nél rövidebb barlangokba elegendő az elemvilágítás is)

Részvételi díj: 500.- Ft

Jelentkezés: a szervezést segítendő, kérjük az előzetes jelentkezést 1994. június 5-ig a mellékelt jelentkezési lapon. A túrákhoz való besorolásnál előnyt élveznek az előzetesen jelentkezettek.

Program:

Péntek (1994. július 15.)

12-19 óra Érkezők fogadása

Bemutató és börze (ásvány-kőzet, barlangász-hegymászó felszerelések, kiadványok, poszterek stb.)

14-19 óra kirándulások választéka:

P-1. Pokol-lik (52 m) - Bondoró-hegy (barlang, kráter)

P-2. Király-kő - Fekete-hegy (kis barlangok, sziklák, dolinátavak)

P-3. Pulai-barlang (150 m) - Nagyvázsöny (barlang, gejzirkúp, dolinák, vár)

20 órától baráti találkozó a Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet és

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tagjai között

Szombat (1994. július 16.)

9-12 óra Hivatalos megnyitó, szakmai előadások Bemutató és börze (mint az előző napon)

13-16 óra Kirándulások választéka

S-1. Pokol-lik (52 m) - Bondoró krátere (barlang, kráter)

S-2. Király-kő - Kálomis-tó (kisbarlang, szikla, tó)

S-3. Tapolcai Kórház-barlang (810 m)

17-19 óra Videó- és diaelőadások

21 órától Tábortűz

Vasárnap (1994. július 17.)

9-15 óra Kirándulások választéka:

- V-1. Tátika - Kovácsi-hegy (kisebb barlangok, sziklák, dolinátavak, várrom)
- V-2. Pulai-barlang (150 m) - Nagyvázsony (barlang, gejzirkúp, dolinák, vár)
- V-3. Tapolcai Kórház-barlang (810 m) - Szentgyörgy-hegy (barlangok, sziklák, jegesbarlang)

16 órától Hazautazás

A karsztfolyamatok kölcsönhatásainak kutatási eredményei c. konferencia

Jósvafő 1994. október 6-9.

Mint azt már a Műsorfüzet március - áprilisi számában meghirdettük a konferencia *dr. Papp Ferenc* professzor halálának 25. éves évfordulója, valamint a *Vass Imre- és Szabadság-barlang* feltárásának 40. éves évfordulója alkalmából kerül megrendezésre.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az előző számban közölt jelentkezési határidőt 1994. július 20-ig meghosszabbítjuk, tekintettel arra, hogy a részletes programot és a szálláslehetőségeket csak a Műsorfüzet július - augusztusi számában tudjuk közzétenni.

Nem változik viszont az előadások 1994. május 30-i beadási határideje.

A kézirattal kapcsolatban néhány lényeges szempontra hívjuk fel a figyelmet, amelynek pontos betartását kérjük.

- 1) A terjedelem ne haladja meg a 8-10 gépelt oldalt (1 A/4-es oldalon 25 sor, egy sorban 50 leütés legyen).
- 2) A vonalas ábrák fehér papíron vagy pauszon készüljenek A/4-es méretben, ami b/5-re lesz kicsinyítve, hosszabb szöveg helyett számozással értelmezve (a szövegben hivatkozunk az ábra számára).
- 3) A fényképek 13x18-as méretűek legyenek, kontrasztos, éles nagyítással. A kép sorszámát és szerzőjét puha ceruzával jelöljük a hátoldalon. Az ábra és képaláírásokat külön mellékeljük.
- 4) Az irodalomjegyzék IRODALOM címszó alatt állítandó össze (formai követelményei a Karszt és Barlang 1990. II. 183. oldala szerint).
- 5) A cikkhez mellékeljük max. 8-10 soros összefoglalást.

Rendezők

ELNÖKSÉGI ÉS VÁLASZTMÁNYI HATÁROZATOK

Elnökségi ülés: 1994. január 17.

— Foglalkozott az ez évi Barlangnap megrendezése körüli problémákkal, s úgy határozott, hogy a kérdést a Választmány előtt fel kell vetni.

— Foglalkozott a Társulat képviselőjével az aggteleki Kossuth-emléktáblánál rendezendő ünnepségen. Ezek szerint a Társulatot képviseli dr. Zámbo László elnök, Leél-

Óssy Szabolcs főtitkár. Megemlékezést tart dr. Dénes György társelnök.

— Megtárgyalta a Társulat 1994. évi előzetes költségvetését, mellyel kapcsolatban egyetértést alakított ki, s az anyagot javasolta a Választmány elé terjeszteni.

— Elfogadta Nyerges Miklós szakértői nyilvántartásba történő felvételi kérelmét.

Választmányi ülés: 1994. január 18.

— Meghallgatta dr. Zámbó László, a Karszt és Barlang Alapítvány Kuratóriuma elnökének tájékoztatóját az Alapítvány előző évi működéséről. Elfogadta azokat a prioritásokat, melyeket javasol a támogatásoknál figyelembe venni. Ezek szerint első helyen a Karszt és Barlang megjelentetése, második helyen a csoportok, magánszemélyek kutatómunkájának támogatása, az eddigi gyakorlatnak megfelelően, harmadikként a Társulat működési költségeihez való hozzájárulás szerepel.

— Meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette a Társulat 1994. évi munkatervét.

— Meghallgatta és egyhangúlag elfogadta az Elnökség által javasolt költségvetést.

— Meghallgatta a Barlangklimatológiai és terápiai Szakosztály üléséről szóló tájékoztatót, mely szerint a dr. Horváth Tibor halála miatti utódlás ügyében a szakosztály az alábbiakat határozta. A szakosztály elnöke a továbbiakban dr. Fodor István, titkára pedig dr. Laczkovits Gabriella. Az új tisztségviselők megválasztását egyhangúlag elfogadta.

— Megtárgyalta a Leél-Óssy Szabolcs főtitkár által előterjesztett Szervezeti és Működési Szabályzat tervezetét, melyet a szükséges változtatásokkal és kiegészítésekkel elfogadott.

Elnökségi ülés: 1994. március 17.

— Horváth János térképtáros személyes tájékoztatása és írásos anyaga alapján foglalkozott a Társulat térképtárának helyzetével, a feldolgozás nehézségeivel. Dr. Kósa Attila vállalta, hogy a Műsorfüzet következő számában megfogalmaz egy felhívást, melyben segítséget kérünk és várunk a feldolgozás meggyorsításához.

— Foglalkozott az ez évi Barlangnap megrendezésével, s a személyes meghallgatást követően megadta a megbízást a Tatabányai Barlangkutató Egyesületnek, hogy a MAFC csoport segítségével Vértestolnán kezdje meg a rendezvény lebonyolításával kapcsolatos szervezési munkákat.

— Támogatta dr. Lénárt László javaslatát, mely szerint a Társulat adja nevét a Bükk vízvédelmével kapcsolatos konferenciához, s a programot közölje a Műsorfüzetben.

— Foglalkozott a március 26-i beszámoló közgyűlés előkészítésével kapcsolatos kérdésekkel.

— Elfogadta a Cholnoky-pályázat Bíráló Bizottsága összetételére vonatkozó javaslatot. E szerint a bizottság elnöke Székely Kinga (Barlangtani Intézet) tagjai: Gádoros Miklós, Juhász Márton, dr. Lénárt László, dr. Szunyogh Gábor.

— Foglalkozott a Solymári Bizottság által kért költségvetési keret megnyitásával. Az éves keret biztosítására lehetőséget kell teremteni, jelen anyagi helyzetben 20.000 Ft-os keretösszeg megnyitására van lehetőség. A következő elnökségi ülésre javasolja Hazslinszky Tamásnak, a bizottság vezetőjének meghívását és tájékoztató meghallgatását a szervezési kérdésekről.

— 27 fő tagfelvételi kérelmét elfogadta.

— Elfogadta az ügyvezető titkár béremelésére vonatkozó javaslatot.

— Elfogadta Fehér Katalin szakértői névjegyzékbe történő felvételi kérelmét.

— Megtárgyalta Ézsiás György lemondását a titkári pozícióról, s azt nem fogadta el. Adamkó Péter titkár, aki a lemondást kiváltotta, kijelentette, hogy hajlandó bocsánatot kérni, elnök és főtítkár pedig levélben keresi meg Ézsiás Györgyöt, hogy vonja vissza döntését.

— Egyetértés született arra vonatkozóan, hogy Bagaméri Béla tiszteleti taggá választásával kapcsolatban intézkedni kell. A kitüntetés átadására az idei Barlangnapon kerülhetne sor.

Beszámoló

a Társulat 1994. március 26-i beszámoló közgyűléséről

Az ELTE Szabó József termében tartott közgyűlésen 43 fő vett részt.

A közgyűlés napirendje az alábbi volt:

- 1) Főtítkári beszámoló az előző közgyűlés óta eltelt időszakról (Leél-Óssy Szabolcs)
- 2) Az Ellenőrző Bizottság beszámolója (Károly Gábor)
- 3) Érmek és emléklapok átadása (Dr. Fodor István)
- 4) Idős társulati tagok köszöntése (Dr. Zámbo László)
- 5) A Karszt és Barlang Alapítvány Kuratóriumának beszámolója az alapítvány működéséről (Dr. Zámbo László)

Dr. Zámbo László elnök köszöntötte a megjelenteket, majd a közgyűlés egyperces néma felállással tisztelgett a közelmúltban elhunyt dr. Kessler Hubert tiszteletbeli elnök, dr. Horváth Tibor, a Barlangklimatológiai és terápiás Szakosztály elnöke, Czagányi Józsefné, a Herman Ottó és Nagy Flórián, a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület tagja emlékének.

Továbbiakban jelenlévők meghallgatták a főtítkári beszámolót, valamint az Ellenőrző Bizottság beszámolóját. A beszámolók felett kibontakozó vitában jelenlévők egységesen szorgalmazták, hogy a Társulatban jelenleg uralkodó problémák megoldására mielőbb tisztújító küldöttközgyűlést kell összehívni. A vita hevében Eszterhás István és dr. Lénárt László lemondott elnökségi tagságáról.

A közgyűlés keretében dr. Fodor István, az Érembizottság elnöke az alábbi érmet és emléklapot adta át:

Kadic Ottokár-érem:	Maucha Lászlónak, a karsztos beszivárgás megfigyelésében elért kiemelkedő tudományos eredményeiért
Vass Imre-emléklap:	a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesületnek, a Jáspis-barlang feltárásáért

Továbbiakban idős társulati tagok köszöntésére került sor. Dr. Zámbo László rövid köszöntő keretében gratulált a 70 éves dr. Balázs Dénesnek, dr. Dénes Györgynek, Leél-Óssy Sándornak és Horváth Jánosnak, a 75 éves Szilvássy Gyulának és a 85 éves Hégráth Gyulának.

Végezetül dr. Zámbo László a Karszt és Barlang Alapítvány előző időszakban végzett munkájáról és a megítélt támogatásokról adott tájékoztatást. A beszámolót követő vitában felmerült az Alapítvány esetleges megszüntetése és a tőke visszaszármaztatása a Társulathoz. Dr. Zámbo László, mint a Kuratórium elnöke a felvetett javaslatot nem ellenezte, amennyiben a Társulat más módot talál az értékmegőrzésre.

HÍREK

† A Herman Ottó Barlangkutató Egyesület és az MKBT Észak-magyarországi Területi Szervezete tájékoztatja a magyar barlangkutatókat, hogy Czagányi Józsefné, régi barlangos társunk, életének 64. évében elhunyt. Emlékét a barlangos társadalom figyelmébe ajánljuk.

Hernádi Béla, dr. Lénárt László

A Dokumentációs Adattár, Térképtár felhívása

A Társulat székhelyén Horváth János alapító tagunk vezetése alatt az MKBT alapítása óta működő Dokumentációs Adattár, Térképtár a Társulat csaknem egytől-egyetlen munkát végző "sikerágazata". A térképtár természetesen gondokkal küzd, mint bármely egyéb ilyen vállalkozás. A helyhiány, az anyag begyűjtésének a nehézségei, a finoman kifejezve "magángyűjtők" elvétele, de előforduló akciói megnehezítik a munkát. Legsúlyosabban azonban a segítség hiányzik, Horváth János a munkát gyakorlatilag egymaga végzi.

A Térképtár munkájában a legkomolyabb elmaradás a mutató-füzetek beírásánál jelentkezik, az 1990-től napjainkig begyűjtött anyagok csak a kézzel írt felvételi összesítőkben találhatók meg. Mivel a nagy tömegű anyagot (néhány ezer sor) már nem érdemes a hagyományos úton legépelni, a jövőben azt számítógépes adatbázis-programban kívánjuk elvégezni, amely a hagyományos tartalmú füzetek kinyomását és a korszerű adatkezelést, visszakeresést egyaránt lehetővé teszi. A legalkalmasabb programnak a Works adatbázis-kezelője mutatkozik, amelynek egymással kompatibilis DOS és WINDOWS alatt futó és magyar nyelvű változatai vannak, tehát bármely AT személyi számítógépen futtatható (legjobban természetesen a WINDOWS alatti magyar változat felel meg céljainknak). A javasolt program nem szentírás, de ennél előkelőbb adatbázis-program mindenképpen csökkentené a potenciális besegítőik számát.

Kérjük azokat, akik rendelkeznek AT számítógéppel, netán éppen a WINWORKS futtatására alkalmas 3- vagy 486-ossal, vagy éppen csak tudnak gépelni vagy azt sem, de szívesen segítenének a Térképtár munkájában, szíveskedjenek szándékukat a Titkárságon jelezni. A célnak megfelelő programváltozatot a Térképtár szolgáltatja vagy alapos ok esetén más javaslatot is szívesen megvitat.

Titkárság

X. Vulkánszeleológiai Tábor

Rostalló

A nemkarsztos barlangok vizsgálatára az idén is megrendezzük hagyományos táborunkat 1994. július 23-31. között, a Regécen lévő Kemence-völgyben, Rostallón.

Tervezett tevékenységünk során a Tokaji-hegység eddig ismeretlen barlangjainak felkutatását és kataszterszerű feldolgozását, valamint az Arany-barlang további feltárását kívánjuk folytatni.

Az érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak az MKBT Titkárságán és a tábor vezetőjétől az alábbi címen:

Eszterhás István 8045 Isztimér, Köztársaság u. 157.

1994. január 29-én szombaton riasztást kapott a *Magyar Barlangi Mentőszolgálat*, hogy a Pilisben levő Legény-barlangban egy 12 éves diák, *Kajla Gergely* boka fölött eltörte a lábát.

A Mentőszolgálat tagjai a rendszeresített személyi hívó segítségével igen rövid időn belül indulásra kész állapotban voltak, és a 25 fős csapat az Országos Rendőrfőkapitányság által biztosított riadóautóval jutott el a helyszínre, amelyet a kivезényelt dorogi rendőrök biztosítottak.

Dr. Dénes György irányításával és *Taródi Péter* vezetésével a barlang "sárlyuk" feletti részéről a megérkezéstől számított négy órán belül sikeresen a felszínre hozták a mindvégig jó pszichikai állapotban levő sérültet. Nagyobb nehézséget csak a "betyárlyuk" nevű szűkület jelentett, itt egy kicsit "megizzadtak" a Mentőszolgálat tagjai.

A sérültet végig kísérte és orvosi ellátásban részesítette a Barlangi Mentőszolgálat orvosa, *Mikó Judit* doktornő.

A mentés felszíni részét nehezítette az időközben viharossá váló idő, és a hirtelen lejött ónos eső, így a helyszínre érkező tűzoltóknak a barlang bejáratától az erdőig kiegészítést kellett kiépíteni, hogy a hordágyat le lehessen eresztetni. Egyébként a helyszínt csak *Heltay Tamás* UAZ terepjárója tudta megközelíteni, így ezzel az autóval juttattuk a sérültet a Klastrompusztán várakozó mentőautóhoz.

Külön kiemelni, hogy a baleset véletlenszerűen következett be, ezért senkit sem lehet hibáztatni. A túrázó diák egyszerűen csak félrelépett és megcsúszott. A Mórincz Zsigmond Gimnázium barlangi túrázóit vezető tanár, *Horányi Gábor* helyesen döntött, amikor a legügyesebb túratársakat a felszínre, majd a legközelebbi faluba küldte el segítségért. (A sisakba ragasztott matrica segítségével könnyen riaszthatóvá vált a Mentőszolgálat.)

Horányi tanár úr végig a balesetet szenvedett diák mellett maradt és a Barlangi Mentőszolgálat megérkezéséig "tartotta benne a lelket".

Adamkó Péter
a Magyar Barlangi Mentőszolgálat riasztásvezetője

Kedves MKBT tagok, barlangászok!

A denevérkutatók nevében szólok hozzátok. A március 18-20. között Jósvafőn rendezett barlangász találkozón én képviseltem egyesületünket, a *Magyar Denevérkutatók Baráti Körét*, az ottani tapasztalatok alapján írok most.

Egyesületünk 1991. február 12-e óta létezik, de a tagok már évekkel előtte is végeztek denevérkutató és védelmi munkát, Munkánk során gyakran járunk barlangokban és itt tevékenységünk, törekvéseink átfednek a barlangászokéival.

Mára tagjaink egy jó része, azt mondhatom, képzett denevérkutató szakember. An az országban mindenütt vannak embereink, a barlangos területeken mindenképp, rengeteg helyen végeztünk felméréseket, faunisztikai vizsgálatokat, hálóval való befogásokat, gyűrűzéseket. Átfogó képünk van az ország és a barlangok denevérvilágáról. Fajismeretünk biztos, az utóbbi években kétféle növeltük a hazai fajok kb. 40 éve nem változó számát (ma 26-nál tartunk). Országos táboraink vannak (évente általában 3), ahol bárki megismerkedhet a denevérekkel, évente kb. 2000 állatot fogunk be és gyűrűzünk meg, az idei évtől már a KTM-től kapott engedélyek alapján. A hazai denevérfaunáról alkotott eddigi és már idejélmúlt, valamint hiányos képet árajzoltuk és kiegészítettük.

Az - egyébként szükséges - önreklám után közös dolgainkról. Célunk, hogy a hazai barlangok és élőviláguk megőrizték eredeti állapotukat, ezért együtt kívánunk működni a barlangkutatókkal. Szeretnénk, ha információ és tapasztalatcsere jönne létre napi kapcsolat formájában, közös programokat szerveznénk (barlangi denevérfelmérés), részt vennénk a

műszaki védelem megoldásában, denevéres ajánlásokkal egészítenénk ki a Tiéteket, szívesen adnánk embereket egy barlangvédelmi őrszolgálathoz, mert az jó lenne, tanfolyamokat indíthatnánk oda-vissza: Ti barlangjárásra tanítanátok minket, mi denevérfelismerésre Benneteket. Táboraink nyitottak lennének egymás számára. Ti megkönnyítenétek a barlangokba való bejutásunkat (lévén engedélyhez kötött), adatokat szolgáltatnátok, mi ismereteket nyújtanánk az adatfelvételhez és segítenénk barlangvédelmi tevékenységeket. Felesleges kétszer zavarni a "a Föld méhének kincseit", ha egyszeri, közös program keretében is meg lehet tenni egy részét annak, ami szükséges.

Melegen ajánlom minden barlangásznak a dr. Lénárt László által szervezett és Bihari Zoltán által vezetett, még csak tervbe vett denevérfelismerő tanfolyamot. Zoli az egyik legfelkészültebb tagunk.

Táborainkról: ezek messze a legjobb lehetőségek a denevérek megismerésére és a terepen vannak. Az idei 3 tábor helyszíne magáért beszél: Mecsek, Bakony, Bükk. Az első évek óta folyó, gyűrűző munka a 3 nagy mecseki barlangnál, augusztus utolsó harmadában, kb. 1000 állat, 20 fajból fordul meg a kezünk között. A második két lépcsőben zajlik: július közepén templomoknál, tavaknál, patakoknál, szeptember elején a barlangoknál fogjuk a denevéreket. A harmadik egy egész évben folyó Bükk-kutatás, ami valamikor nyáron táborra sűrűsödik. Ezen kívül lehetőség van a Pilisben is denevérkutató akciókhoz csatlakozni. Ha kedvet kaptatok, részletekért, nevekért, címekért írjatok nekem.

Baráti üdvözlettel:

*Paulovics Péter MDKB titkár
6771 Szeged, Újvilág u. 133.*

Kálmán-réti-zomboly Jubileumi kutatótábor

1993-ban volt 10 éve annak, hogy a *Pannónia Csoport* elkezdte a Kálmán-réti-zomboly kutatását. Ennek tiszteletére a Pannónia Alapítvány 1994. augusztus 10-20. között rendezi meg jubileumi kutatótáborát. Mindenkit, aki már részt vett a kutatásban, vagy most akar bekapcsolódni, szeretettel várunk. A tábor ideje alatt rendezük meg a Pannónia Kupát.

Pierre Saint Martin jubileumi expedíció

1995-ben lesz 10 éve annak, hogy csoportunk megrendezte az I. magyar Pierre Saint Martin barlangkutató expedíciót. Azóta is többször kint voltunk és részt vettünk a terület kutatásában. Az évforduló tiszteletére 1995 augusztusában PSM jubileumi expedíciót szervez a Pannónia Alapítvány.

Várunk minden régi expedíciós tagot és új jelentkezőket is. Az elképzelés újra együtt nyomorogni egy Ikaruszban. Akik ott összevesztek, most kibékülhetnek! A kinti program szervezésére az ARSIP-ot kértük fel. Időben szólunk, a részletes programot később.

A fenti programokra Alapítványunk címén lehet jelentkezni:

*Pannónia Alapítvány (Kardos László)
1172 Budapest, Jászladány u. 55.*

Az Oktatási Szakosztály közleménye

Tájékoztatjuk az előzetesen jelentkezőket (összesen 7 fő), hogy az idei barlangkutatói tanfolyam érdektelenség miatt elmarad.

Egyben értesítünk mindenkit, hogy önköltséges tanfolyamot a továbbiakban csak akkor tudunk rendezni, ha azon minimálisan 12 fizető résztvevő lesz.

Dr. Lénárt László

Vulkánszeleológiai Szaktanfolyam

A tanfolyamot az *MKBT Oktatási és Vulkánszeleológiai Szakosztálya* rendezi 1994. július 9-14. között Kapolcson tábori körülmények között. Az érkező résztvevőket 1994. július 8-án 14 órától július 9-én 10 óráig várjuk Kapolcson a Magtár Nyomdánál (a központban levő vegyesbolttól 50 m-rel északra).

A tanfolyam elméleti ismeretekből, barlanglátogatásokból és gyakorlatból áll. A tanfolyam sokszorosított jegyzetét a résztvevők megkapják. A kurzus utolsó napján tanúsítvánnyal elismert vizsga lesz.

Résztvételi díj 1000 Ft, amely magában foglalja a jegyzet árát, a szervezési költségeket és a vizsgadíjat. Az utazást és az étkezést egyénileg kell vállalni.

Jelentkezni a piros postai utalvány hátoldalán "Vulkánszeleológiai szaktanfolyam" megjelöléssel, a részvételi díj egyidejű befizetése mellett Eszterhás Istvánnal (8045 Isztimér, Köztársaság út 157.) lehet 1994. június 5-ig. A szaktanfolyam esetleges alacsony jelentkezési létszám, vagy egyéb okból való meghiúsulása esetén a részvételi díjat 100 %-osan, egyéni távolmaradás esetén 80 %-osan visszafizetjük.

A szaktanfolyamot közvetlenül követő hétvégén (1994. július 15-17.) ugyanitt lesz a Lychnis Barlangász Találkozó is megrendezve.

Eszterhás István

KÖNYVÚJDONSÁGOK

Dr. Balázs Dénes: A csepegő kövek igézetében - az égerszögi Szabadság-barlang feltárásának története eredeti naplójegyzetek alapján

A 124 oldalas, sok képpel és rajzzal gazdagon illusztrált könyv kapható a Titkárságon.

Ára: 260 Ft.

Alsó-hegyi térképlap

A titkosság megszűntével árusításra került az FM Földmérési és Térképészeti Osztály gondozásában, a Kartográfiai Vállalat kivitelében 1988-ban készült, EOTR rendszerre átdolgozott (vagyis a korábbi "katonai" térképpel nem azonos fedésű) 1:10.000 méretarányú, az Alsó-hegy nyugati felét (Vidomaj-pusztától a vecsembükki határ-szegletig, délen a Dusa közepéig) ábrázoló térkép.

A térkép nagy pontossággal ábrázolja a topográfiát, mindenképpen megkönnyíti a tájékozódást, de a tereptárgyak tekintetében célszerű túrára indulás előtt a (úr)lapot "kitölteni" más forrásokból, pl. a Társulatban kapható Alsó-hegyi Zsombolyatlaszból, mert a

terület 26 zsombolyából 19, a 404-es barlang, a Bába-völgy nyelői és barlangjai, az Acskó-forrás, elnevezések, mint a Vidomaj-pusztáé, a Dusáé és még sok minden hiányoznak róla. A kevés nyelő és zsomboly jelölése gyakorlatilag láthatatlan halványsága miatt. A Banán-zsomboly "Bahán"-ra sikerült stb.

A térkélapot a Cartographia Kft. Bosnyák-téri székházában, az első emeleten lehet megvásárolni. (Nem az utcáról nyíló térképboltban!) A lap száma: "108-331 Bódvaszilás (Meteor-barlang)".

A MAGYAR HEGYMÁSZÓ OKTATÓK EGYESÜLETE

bentlakásos nyári alapfokú hegyászó tanfolyamot szervez

a Pilis-hegységben 1994 augusztus 20-tól 28-ig. A tanfolyam díja 9.450 Ft, ami magába foglalja a szállást, félpanziót és az oktatási és szervezési költségeket. Jelentkezési határidő 1994 július 6. Részletes kiírást, jelentkezési lapot és felvilágosítást a 262-72-73 és 127-45-17-es telefonon, levélben a 1105 Bp. Ihász-köz 2. címen vagy személyesen MHOE klubhelyiségében: Bp. VI. Eötvös u. 25/A II. em. szerdai napokon 19.30-tól 21.00 óráig.

Szerkeszti: Fleck Nóra és dr. Kósa Attila

Felelős Kiadó: Dr. Zámbo László, elnök

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

Privatorg Nyomda

Budapest

JELENTKEZÉSI LAP

Részt kívánok venni magam és ..... fő társam az 1994. július 15-17-én Kaporlcson rendezett találkozón.

A kirándulások közül a

P-1 gyalogos vagy a P-2 gyalogos vagy a P-3 autós (buszos)

S-1 gyalogos vagy az S-2 gyalogos vagy az S-3 autós (buszos)

V-1 autós vagy a V-2 autós (buszos) vagy a V-3 autós (buszos)

túrát választom/juk.

Tegyen X-et a megfelelő négyzetbe és írja be esetleges társai számát a kipontozott helyre. Az azonos betűjelű túrák közül azok egyidejűsége miatt nyilván csak egy választható. Visszaküldendő 1994. június 5-ig az MKBT Titkárságára (1027 Budapest, Fő utca 68.).

Dátum: ....., 1994. ....hó, ...nap.

.....
olvasható aláírás

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1027 Budapest, Fő u. 68.

Tel.: 201 9493

NYOMTATVÁNY